

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

**HELSINGØR AFTENSKOLE
HELSINGØR UNGDOMSSKOLE**

Beretning

1944-45

Ungdomsskolenævnets Medlemmer.

Overbibliotekar *E. Bremerstent* (Formand).
Fru Borgmesterinde *K. Christensen*.
Viceskoleinspektør *G. V. Elkjær*.
Byraadsmedlem, Lærerinde Fru *E. C. Henningsen*.
Fru Entreprenør *P. Jørgensen*.
Viceskoleinspektør Frk. *E. Kaarsen*.
Raadmand, Museumsdirektør *K. Klem*.
Civilingeniør *P. Lang*.
Maskinarbejder *K. Anker Nielsen*.
Kommunelærerinde Frk. *I. Schrader*.
Raadmand, Folketingsmand *S. Schytz*.

☆

Forretningsudvalget.

Overbibliotekar *E. Bremerstent*.
Viceskoleinspektør *G. V. Elkjær*.
Byraadsmedlem, Lærerinde Fru *E. C. Henningsen*.
Raadmand, Museumsdirektør *K. Klem*.
Raadmand, Folketingsmand *S. Schytz*.

☆

Sekretær for Nævnet
Kommunelærer *Chr. Gaardø*.

☆

Tilsynsførende for Nævnet
med Aftenskolen: Skoleinspektør *A. Broch*.
med Ungdomsskolen: Overlærer *V. Sørensen*.

☆

Forstander for Aftenskolen: *Chr. Gaardø*.
Forstander for Ungdomsskolen: *Max Ernst*.

HELSINGØR AFTENSKOLE

A black silhouette of a city skyline, featuring several prominent spires and buildings, positioned below the main title.

HELSINGØR AFTENSKOLE er oprettet og drives i Henhold til Aftenskoleloven ved Tilskud fra Stat og Kommune. Ungdomsskolenævnet i Helsingør udgør Skolens Bestyrelse.

Skolen har Lokaler i Folkeskolens Bygning II (Indgang fra Nygade), og Undervisningen foregaar paa Ugens 4 første Søndage i Tiden 1. Oktober—31. Marts.

Forstanderen træffes paa Skolen fra Kl. 18³⁰ og iøvrigt Læsesøvej 33, Tlf. 1705.

Der undervises i: Dansk, Regning, Skrivning, Tegning, Matematik, Engelsk, Tysk, Fransk, Svensk, Historie, Geografi, Naturkundskab, Samfundslære, Sundhedslære, Bogføring, Stenografi, Maskinskrivning, Mund-aflæsning for tunghøre, Skræddersyning, Husgerning, Sløjd, Gymnastik m. m. — almindeligvis i Kursus paa 10 Uger med 2—4 Timer ugentlig.

Eleverne skal være fyldt 14 Aar.

Undervisningen er gratis, men der betales et mindre Indskrivningsgebyr (dog ikke af arbejdsledige).

Til Skolen er knyttet et Fritidsværksted ved „Børnegaarden“.

Foreninger og Sammenslutninger i Helsingør kan — uden Udgift for Foreningen — gennem Aftenskolen faa oprettet Kursus og Studiekredse inden for Aftenskolelovens Rammer.

Lidt Statistik.

Der har i 1944/45 været afholdt **102 Kursus** med et samlet Timetal paa **2812 Timer** for ialt **1600 Deltagere**, der fordeler sig saaledes:

	Kursus	Timer	Deltagere
Dansk	2	38	40
Regning	4	76	54
Skrivning	2	38	30
Matematik	2	38	30
Engelsk	10	188	175
Tysk	4	76	43
Fransk	4	76	63
Talekursus	4	76	74
Juridisk Kursus	1	20	14
Samfundslære	4	145	59
Sundhedslære	5	190	80
Flyvelære	1	34	18
Navigation	1	38	16
Havebrug	2	80	30
Fjerkræavl	1	25	24
Bogføring	3	78	51
Maskinskrivning	6	114	74
Mundaflæsning	1	38	18
Skræddersyning	26	741	327
Husgerning	8	340	149
Tovværksarbejde	1	32	12
Sløjd	6	231	83
Gymnastik	4	100	135

Da adskillige Elever deltager i mere end eet Kursus, er Antallet af indmeldte Personer noget mindre end Antallet af Deltagere, nemlig 1451, hvoraf 963 indmeldtes før Jul. De fleste af

disse fortsatte, men ca. 300 genindmeldtes til nye eller Fortsættelseskursus, og ca. 200 nyindmeldtes efter Jul.

I disse Tal er medregnet følgende Foreningshold:

Arbejdernes Samariterforening.	3	Kursus i Sundhedslære	49	Delt.
Dansk Røde Kors (Hels. Afd.).	1	” ” ”	16	”
D. U. I.	1	” ” Samfundslære	12	”
Handels- og Kontormedhj. Foren.	1	” ” Bogføring	23	”
Havekolonien „Sjølund“	1	” ” Havebrug	14	”
” ” „Solbakken“	1	” ” ”	14	”
Helsingør Amatør Sejlklub	1	” ” Navigation	16	”
” ” ”	1	” ” Tovværksarb.	13	”
Helsingør Fjerkræklub	1	” ” Fjerkræavl	24	”
Helsingør koop. Husmoderforen.	3	” ” Skræddersyn.	37	”
” ” ”	1	” ” Gymnastik	27	”
Helsingør Tunghøreforening ...	1	” ” Mundaf læsn.	15	”
Helsingør Ungdomsskole.	1	” ” Madlavning	20	”
Smede og Maskinarb. Fagforen.	2	” ” Samfundslære	29	”
Socialdemokratisk Forening ...	1	” ” ”	15	”
” ”	1	” ” Gymnastik	46	”
				Ialt ... 370 Delt.

Elevernes procentvise Fordeling efter Alder og Køn:

Alder	14—18	18—21	over 21	ialt
Mænd	7,4 ⁰ / ₀	7,7 ⁰ / ₀	33,7 ⁰ / ₀	48,8 ⁰ / ₀
Kvinder	10,2 ⁰ / ₀	6,4 ⁰ / ₀	34,6 ⁰ / ₀	51,2 ⁰ / ₀
Ialt	17,6 ⁰ / ₀	14,1 ⁰ / ₀	68,3 ⁰ / ₀	100,0 ⁰ / ₀

509 Elever har overhovedet ikke forsømt, medens Mødeprocenten iøvrigt har været 82,9 ⁰/₀.

Af Skolens Dagbog.

De alvorlige Begivenheder i September 1944 — Fjernelsen af det danske Politi og den deraf følgende Uro — faldt netop sammen med vor Indmeldelseskampagne og skabte store Vanskeligheder i Starten. Man turde ikke gaa ud om Aftenen, Rygterne florerede, og ingen vidste, hvordan det vilde gaa i de mørke Vinteraftener. Efterhaanden faldt man dog til Ro, saaledes at vi efterhaanden kom op paa 963 Indmeldelser. Hertil kom, at en Skrivelse til samtlige Byens Foreninger bevirkede, at Antallet af Foreningskursus steg til det dobbelte af Tallet fra sidste Aar.

Onsdag den 22. November deltog en Del af vore Elever i en af Turistforeningen og Skiløberforeningen arrangeret **Farvefilms-Aften** med *Thorkel Vögg* som Causør.

Fredag den 24. November arrangeredes i Samarbejde med Dansk Ungdomssamvirke en **Foredragsaften**, hvor Stabslæge, Dr. *Brun-Pedersen* holdt Foredrag med Lysbilleder om Kønssygdomme.

Fredag den 8. December afholdt vi som Afslutning paa Efteraarssemestret en **Festaften**, hvor Bibliotekskonsulent *Jørgen Banke* talte om „Opdragelse til Menneskelighed“ og *Blæseorkestret „Aidon“* underholdt.

Torsdag den 18. Januar var samtlige Elever indbudt til en af Arbejdernes Samariterforening arrangeret **Foredragsaften**, hvor Dr. *Fog-Møller* talte om „Aktuelle Problemer i en Krigstid“.

I Løbet af Vinteren fik vore Danskhold som sædvanligt under Overbibliotekar *Bremerstents* Ledelse et Kursus i Bøgers Brug paa Centralbiblioteket.

I Marts lukkede Folkeskolen paa Grund af Brændselsmangel, saaledes at vore Kursus her maatte standses, medens vore Kursus ude i Byen fortsattes.

Af Hensyn til Lokalespørgsmaalet maatte vi derfor allerede den 9. Marts afholde vor **Afslutningsfest**, hvortil Tilstrømningen i Aar var saa stor, at alle Rammer sprængtes. Formanden for Ungdomsskolenævnet bød velkommen, og Forstanderen aflagde en kort Beretning, hvorefter *Helsingør private Orkester* under Ledelse af *A. B. Campbell* gav en Koncert. Aftenen sluttede med Dr. *Krarup Nielsens* Foredrag „En Sydhavsfærd paa Farvefilm“. At vi i Løbet af Aftenen som saa ofte før havde baade Flyvervarsling og Alarmtilstand nævnes kun for Fuldstændighedens Skyld.

I Februar døde en af Skolens Lærere, Reservelæge *Fog-Møller*. *Fog-Møller*, der afløste Dr. *Gantzel* under dennes Bortrejse til Sverrig, blev ved sin store Dygtighed og sit rolige og beskedne Væsen meget afholdt blandt Eleverne i den korte Tid, han naaede at virke ved Aftenskolen.

Et Tilbageblik.

Helsingør Aftenskole under Krigen.

Da jeg i 1939 overtog Ledelsen af Aftenskolen efter Skoleinspektør *Axel Broch*, vidste ingen, hvad de kommende Aar vilde bringe. Lidet anede vi dengang, at Verden i de næste 6 Aar skulde kastes ud i en altødelæggende Krig og Danmark besættes af tyske Tropper.

Nu er imidlertid ikke blot Krigen og Besættelsen, men ogsaa Kapitulationen en Kendsgerning, og det vil da være naturligt at kaste et Blik tilbage paa Aarene under den tyske Besættelse og se, hvilken Indflydelse den og Krigen i Almindelighed har haft paa Aftenskolen og dens Arbejde.

Lad os begynde med at betragte de nøgterne Tal og tage 1938/39 — det sidste Fredens Aar — som Udgangspunkt.

Aar	Antal Kursus	Antal Timer	Antal Deltagere	Antal Lærere	To-Kr. tilb.	Møde- proc.	Fordeling efter Køn	
							M.	Kv.
1938/39	39	1341	568	—	209	—	—	—
1939/40	44	1324	817	12	163	—	—	—
1940/41	43	1187	762	12	270	88,3	43 0/0	57 0/0
1941/42	68	1883	1077	22	348	86,8	40 0/0	60 0/0
1942/43	88	2544	1535	29	537	85,9	39 0/0	61 0/0
1943/44	91	2579	1442	30	546	84,5	42,5	57,5
1944/45	102	2812	1600	42	509	82,9	48,8	51,2

1938/39 var i Forhold til Aftenskolens tidligere Omfang et godt Aar og betegnedes af Forstander *Broch* som „næsten et Rekordaar“ med 39 Kursus mod 40 i det hidtil bedste Aar.

Krigens Begyndelse mærkes ikke paa Aftenskolen — det var os endnu saa fjernt — men Besættelsens første Aar 1940/41 kendetegnes ved en mindre Tilbagegang. Derefter gaar det frem Aar for Aar. I 1943/44 var det, som vi standsede og trak Vejret lidt igen. Den skærpede Situation med Møde- og Udgangsforbud i Efteraaret 1943, som blandt andet slog en Del af vore Forningskursus i Stykker, har sikkert sin Andel heri, men ved at sætte stærkt ind paa dette Felt samt ved Indførelse af en Del nye Fag lykkedes det os dog igen i den sidste Krigsvinter trods mange Vanskeligheder — baade i Starten og Vinteren igennem — at bringe Arbejdet endnu et Stykke frem, saaledes, at dette Aar trods alt baade med Hensyn til Kursus, Timer og Deltagere staar som Skolens største.

Skolens Lærerstab er ligeledes vokset jævnt. Naar Stigningen det sidste Aar blev særlig stor, skyldes det blandt andet, at en Del af Lærerne maatte forlade Landet og afløstes af andre.

Bemærkelsesværdigt er det, at mens Antallet af Tokroner, der tilbagebetales Elever, som overhovedet ikke forsømmer — bortset fra det sidste Aar, hvor mange maatte „gaa under Jorden“ — er voksende, er Mødeprocenten dalende, hvilket formentlig maa tages som et Tegn paa den voksende Følelse af Utryghed ved at færdes ude.

Ogsaa Tallene fra Elevernes Fordeling efter Køn er præget af Krigens. I Damernes stadige Overtal, der kulminerer i 1942/43 for derefter at aftage indtil sidste Aars næsten ligelige Fordeling, afspejles den store Deltagelse i et bestemt Fag: Skræddersyning. Nød lærer som bekendt nogen Kvinde at spinde, og da Krigens satte en Stopper for Nyanskaffelserne, strømmede Husmødrene til vore Sykursus for at lære, hvordan man forvandler gammelt til nyt, og Tilstrømningen naaede altsaa sit Højdepunkt i 1942/43, hvorefter Materiale mangelen begyndte at gøre sig gældende, der er jo Grænser for, hvor mange Gange et Stykke Stof kan vendes.

Jeg nævner dette, fordi Aftenskolens Sykursus for Hundreder af helsingørske Husmødre betød en Haandsrækning, som de med Glæde tog imod. Betydningen af disse Kursus rækker nemlig langt ud over den pædagogiske. Alene i 1944/45, som altsaa ikke engang var det største Aar for dette Fags Vedkommende,

har 327 Husmødre fordelt paa 26 Kursus syet 956 Beklædningsgenstande, for hvilke alene Sylønnen vilde andrage 11.205,00 Kr.

Det var, hvad Tallene kunde fortælle. Den lille Statistik kunde sikkert udbygges stærkere, men lad dette være nok, Aftenskolen og Arbejdet med den er jo dog andet og mere end Tal. Skulde jeg ud over Tallene prøve at give en mere levende Skildring af Arbejdet i disse Krigens Aar, ja, saa vil det først og fremmest blive en Beretning om stadige Vanskeligheder. Vanskeligheder, som dog alle — takket være Elevernes Iver og Interesse, Lærernes store Indsats samt Hjælp og Støtte fra Myndigheders og anden Side — er blevet overvundet paa bedste Maade.

Den første Vanskelighed, vi mærkede noget til, var Brændselsrationeringen, som medførte en følelig Lokalemangel, saaledes at de til Raadighed stillede Lokaler blev stærkt belastede, idet vi for at skaffe Plads til alle Hold maatte undervise flere Hold efter hinanden i samme Lokale og lade Undervisningstiden strække sig fra Kl. 14 til 22. Da det paa Grund af Mørklægningsbestemmelserne ikke lod sig gøre at holde Frikvarter, ligesom det var svært at faa luftet tilstrækkeligt ud mellem Holdene, havde dette sin Gene.

Det kneb i Begyndelsen ogsaa at faa Eftermiddagsholdene besat, men her kom selve Tiden os til Hjælp, idet den tidlige Lukketid og Begivenhedernes Udvikling — ikke mindst efter 1944 — gjorde disse Hold særdeles eftertragtede, saaledes at 27 % af Timerne i 1944/45 laa før Kl. 19.

Gymnastikundervisningen mente vi under disse Forhold — med uopvarmede Sale og Omklædningsrum — ikke at kunne opretholde, men et enkelt Kvindehold med et gennem en halv Snes Aar stærkt udviklet Sammenhold bad om Lov til at fortsætte og viste dermed Vejen for andre, saaledes at denne Gren af Undervisningen efterhaanden igen optoges i fuldt Omfang.

For mit eget Vedkommende medførte disse Forhold, under hvilke der selvfølgelig hverken kunde stilles Kontor eller Telefon til Raadighed paa Skolen, at jeg førte en noget omflakkende Tilværelse med Skolens Kartotek og de nødvendigste Papirer som et ambulante Kontor i en rummelig Mappe. Da Pengekassen, som ogsaa maatte medføres, ofte rummede ret store Summer, var det ikke uden en vis Betænkelighed, man begav sig ud i

de mørklagte Gader for at inspicere de forskellige Kursus, der var spredt 6—7 forskellige Steder rundt om i Byen i Lokaler, som velvilligst var stillet til Raadighed. Særlig uhyggelig var Turen ud til den af Tyskerne besatte Nordhavn, hvor man efter at have forceret Pigtraadsafspærringen hvert Øjeblik ventede at faa en Kugle igennem sig fra de tyske Vagtposter, som man hørte bevæge sig i Mørket. Iøvrigt udviklede Forholdene sig saadan, at vi maatte afbryde vort Kursus paa dette Sted, da Eleverne, som dog alle var voksne Mænd, ikke turde gaa derud.

At Mangelen paa Materiel og Materialer efterhaanden ogsaa blev følelig nævnes kun af Fuldstændighedshensyn. Mange af vore Lærebøger udsolgtes og optryktes ikke, saaledes at vi maatte vælge nye, og for Fag som Sløjd, Husgerning og Syning skabte Materiale mangelen store Vanskeligheder.

Men — har Tiden medført Vanskeligheder, saa har der ogsaa været Lyspunkter. Alene det, at dette betydningsfulde Arbejde har kunnet opretholdes gennem alle Krigens Aar, ja, udbygges til langt over det dobbelte, fylder en med Glæde.

Den nye Aftenskolelov betød øgede Muligheder for Arbejdet, og de lokale Myndigheder bifaldt, at disse Muligheder udnyttedes helt ud. Desuden har Pressen vist Skolen stor Forstaaelse og derved bidraget væsentligt til den store Fremgang. Men uden Elevers og Læreres store Indsats var dette Resultat aldrig naaet og det er min Tro, at der paa denne Maade er indvundet meget af det, der paa anden Maade er sat til i disse Aar.

Selve Krigens Gang har vi ogsaa kunnet følge i Aftenskolen. Vi har set, hvordan et Fag som Tysk i Besættelsens første Aar havde en Del Fremgang — dog mest af rent praktiske Grunde, for derefter i Krigens sidste Aar helt at overflyves af Engelsk og Fransk. Vi har mærket det paa vore Sangaftener. Hvor nød Eleverne ikke at synge ikke blot „Tipperary“ og „Clementine“, men ogsaa vore dejlige nationale Sange baade ældre og nyere. „Der rider en Konge“ var især foretrukket. Vi har mærket det paa Diskussioner og gennem Samtaler, mærket den nationale Rejsning i vort Land, mærket, hvordan Eleverne i stadig højere Grad kom til den Erkendelse: Vi er danske, og det vil vi blive ved med at være.

Selv har vi efter Evne og inden for Mulighedernes Ramme

søgt at aktualisere Undervisningen og Foredragsvirksomheden, som paabegyndtes i 1940, og ofte med Held, som da vi havde Redaktør *Franjo Pakaci* til at fortælle om Balkan umiddelbart før det inddroges i Krigen.

Som et Lyspunkt vil jeg ogsaa nævne det gode Humør, hvormed alle har taget de Vanskeligheder, som fulgte i Krigens Spor. Mørke, Kulde, ja, selv Luftalarmer, hvor vi sad i timevis i Kælderen har ikke formaaet at kue dette Humør.

En enkelt Gang har „Humøret“ dog kunnet givet sig lidt drastiske Udslag, som hin Aften, da vi uden for samtlige Klasser fandt et populært illegalt Blad opslaaet.

Drøjt kunde det føles med de kraftige Aareladninger, Holdene — især i det sidste Aar — udsattes for gennem de mange Elever, der arresteredes eller blev tvunget til at „gaa under Jorden“, men det følte samtidig som en stor Opmuntring, at de saa vidt muligt altid gennem en Kammerat sendte Hilsen med Grunden til deres Udeblivelse.

Nu er Krigen forbi, og vi ruster os til et nyt Fremstød for Dygtiggørelse til det Genopbygningsarbejde, som vi ved maa gøres, dersom vi skal naa til det, vi alle længes imod — en *varig* Fred.

Helsingør i August 1945.

Chr. Gaardø.

Skolens Lærerkrafter 1944-45.

Kommunelærer	<i>V. Aagesen</i>	Helsingør
"	<i>Chr. Gaardø</i>	"
"	<i>O. Guldager Petersen</i>	"
"	<i>Erik Gøbel</i>	"
"	<i>Holger Larsen</i>	"
"	<i>P. Nørby</i>	"
"	<i>M. Riis</i>	"
Kommunelærerinde	Frk. <i>E. Hartvig</i>	"
"	Fru <i>Bodil Larsen</i>	"
"	Frk. <i>G. Larsen</i>	"
"	Frk. <i>Bodil Michélsen</i>	"
"	Frk. <i>I. Schrader</i>	"
Kontorchef	<i>Helge V. Assens</i>	"
Sejlmagermester	<i>Poul R. Borch</i>	"
Handelsgartner	<i>Rich. Buhl</i>	"
Skibsbygger	<i>Ejner Christiansen</i>	"
Spinderske	Frk. <i>A. Ejlersen</i>	"
Cand phil.	Frk. <i>I. Elving</i>	"
Læge	<i>Fog-Møller</i>	"
Læge	<i>Tage Gantzel</i>	"
Adjunkt	<i>K. Gravgaard</i>	"
Gymnastiklærerinde	Fru <i>Paula Hansen</i>	"
Mellemskolelærer	<i>Bjarne Hauger</i>	"
Læge	<i>Erik Henriksen</i>	"
Læge	<i>C. U. Jessen</i>	"
Civilingeniør	<i>Gunner Jørgensen</i>	"
Skibstømmer	<i>Hans Jørgensen</i>	"
Dameskrædderinde	Frk. <i>A. Kirkegaard</i>	"
Civilingeniør	<i>Erik Kolster</i>	"
Landsretssagfører	<i>Jens Larsen</i>	"
Grovsmed	<i>Sv. B. Larsen</i>	"
Husholdningslærerinde	Frk. <i>Møller-Hou</i>	"
Typograf	<i>Birger Mikkelsen</i>	"
Dameskrædderinde	Frk. <i>A. Nielsen</i>	"
Maskinarbejder	<i>J. Anker Nielsen</i>	"
Væverske	Frk. <i>Elna Nilsson</i>	"
Havneassistent	<i>Frantz Nielsen</i>	"
Fagforeningsformand	<i>Louis Rasmussen</i>	"
Talepædagog	<i>G. Forchhammer</i>	København
Arkivar	<i>Børge Schmidt</i>	"
Dameskrædderinde	Fru <i>R. Storgaard</i>	"
Forpagter	<i>V. Hagerup</i>	Snekkersten

HELSINGØR
UNGDOMSSKOLE

HELSINGØR UNGDOMSSKOLE er oprettet i Henhold til Loven at 4. Juli 1942 om Ungdomsskoler for den ufaglærte Ungdom i Alderen mellem 15 og 18 Aar.

Helsingør Ungdomsskole er en kommunal Skole med Understøttelse fra Staten. Undervisningen er gratis. Skolens aarlige Arbejdsperiode er fra Oktober til April. Skolens Lokaler anvises af Kommunen.

Til Brug i Vinteren 1944—45 fik Ungdomsskolen Lokaler stillet til Raadighed i Lundegades Skole Bygning 2, ialt 4 Klasseværelser og 2 Gymnastiksale, desuden Plads til Biblioteket, som udlaantes fra Centralbiblioteket og suppleredes med de mange ny Lærebøger beregnet til Ungdomsskolen specielt, endvidere Plads til Skolens Materialesamling, der stadig ved megen Velvilje fra forskellige Virksomheder Landet over vokser, saa der nu er Pladsmangel. Ungdomsskolen har tillige Adgang til at benytte det i Klasserne forekommende Undervisningsmateriel, Skolens Samlinger og Bibliotek.

Desværre kunde der ikke stilles et Skolekøkken til Ungdomsskolens Raadighed, men ved Forhandling med Aftenskolen lykkedes det at løse Problemet, idet Ungdomsskolen tilmeldte et Husgerningshold og samtidig paatog sig dermed forbundne Udgifter. Paa lignende Maade arrangeredes Sløjdundervisning for Drengene. Hvorvidt denne Ordning vil kunne gennemføres i det kommende Aar kan ikke siges endnu, men vi maa, da Aftenskolen stadig vokser, ikke regne med denne Mulighed, og det er ikke sandsynligt, at der vil kunne skaffes Plads til Ungdomsskolen i Aftentimerne i Skolekøkkenet mere.

Antallet af Unge i Helsingør, der kunde søge Ungdomsskolen, var efter Folkeregistrets Opgørelse i Vinteren 1944—45 opgjort til ca. 300. Af disse fik Skolen som Elever 59, hvilket svarer til det normale beregnede Antal, som er ca. 20—25 % af Elevemnerne. Dette Antal Elever svarer til 4 Klasser, 2 Pigeklasser og 2 Drengklasser.

Da vi foreløbig kun har to Aars Statistik at bygge paa, og disse to Aar endda maa siges at være meget unormale, er det selvfølgelig ikke let at sige, hvordan Fremtiden vil arte sig for Skolen, men vi kan ikke se bort fra, at der er stor Sandsynlighed for, at de faglærte Arbejdergrupperes Lærlingetal i de kommende Aar vil vokse, hvilket vil nedsætte Antallet af Elevemner til Drengklasserne. Da det endvidere er sandsynligt, at der vil blive krævet en faglig Uddannelse af Husassistenterne, er der ogsaa for Pigernes Vedkommende Udsigt til Nedgang i Emnetallet. Dette vil saadan set ikke skade Skolen, saafremt man kunde faa flere af de resterende Elevemner i Tale, men Vanskeligheden ligger egentlig her ikke hos de unge, men hos deres Arbejdsgivere. Der er ingen Tvivl om, at hvis Arbejdsgiverne vilde se deres egen Fordel i at faa Arbejdskraft, der havde faaet lært mere end, hvad Barneskolen giver, var der derved skabt en Chance for at faa langt flere af de unge trukket med ind i Undervisningen, naar det stilledes som en Betingelse fra Arbejdsgiverens Side, at Skolen skulde følges og der af Arbejdsgiverne førtes Kontrol med, at Skolegangen blev passet. Foreløbig staar Ungdomsskolen ene i Arbejdet, ene om at interessere sig for Uddannelsen af dem, som trænger mest dertil.

Endelig er der en Ting, der mere og mere kommer frem ved Arbejdet med disse unge Mennesker i Vinterens Løb, det er deres Trang til, naar Undervisningstiden er forbi om Aftenen, saa at fortsætte med at tale om alt muligt andet, der har vakt deres Opmærksomhed. Der er selvfølgelig noget utilfredsstillende i at maatte jage dem ud, naar Skoletiden er slut, og denne Utilfredshed gælder begge Parter, saavel Lærer som Elev. For at hjælpe paa dette Forhold stiftede Skolens første Elever sidste Vinter en Elevforening, som støttedes saavel ved Lærernes Medvirken ved Møderne som økonomisk i Starten af Skolen. Den helt rigtige Løsning paa Problemet vilde sikkert være, at Skolen for-

uden sine Undervisningslokaler ogsaa rummede en Læsestue med tilhørende Bogsamling og Tidsskriftssamling, et Samlingslokale, hvortil var knyttet et lille Køkken saaledes, at der kunde serveres en Kop Kaffe ved Møder i Foreningen. Der er ingen Tvivl om, at Eleverne savner et Sted at være, og Skolen vilde herved have en langt større Mulighed for at paavirke de unge end under de nuværende Forhold, hvor vi maa nøjes med 4 Skoleklasser, som ikke indbyder til længere Ophold, de minder Eleverne for meget om den Skoletid, der gik.

Det er Fremtidsdrømme, men mon det ikke var et Forsøg værd at søge at drage dette med ind i enten de Skoleplaner, der kommer, eller i Forbindelse med det andet Arbejde, der gøres for Ungdommen i Byen.

Ungdomsskolen begyndte sit Arbejde sidste Vinter d. 2. Oktober. Eleverne formeredes i 4 Klasser, 2 Pigeklasser og 2 Drengklasser, deraf var 1 Pige- og 1 Drengklasse andetaars Klasser. De 4 Klasser havde henholdsvis 16, 21, 11 og 11 indmeldte Elever. Til Undervisningen antoges for Vinteren nedestaaende Lærere:

Kommunelærerinde Frk. *E. Bünnner.*

Forstander, cand. mag. *M. Ernst.*

Kommunelærerinde Frk. *E. Hartvig.*

Mellemskolelærer *B. Hauger.*

Kommunelærerinde Fru *B. Larsen.*

Kommunelærer *A. Rohde.*

Ungdomsskolen var planlagt til at strække sig over en Periode paa 20 Uger à 6 Timer fordelt med 10 Uger før Jul og 10 Uger efter Jul saaledes, at vi med Hensyntagen til Juletravlhed og Fridage vilde slutte Skolen ca. 1. April 1945.

Brændselsmanglen og de urolige Forhold i Byen i Foraaret nødsagede os imidlertid til at stoppe Skolen en Uge inden den normale Undervisningsperiode var gaaet, Afslutningsaftenen blev udeladt og formede sig som et Møde i Elevforeningen.

Timeplan for Klasserne.

I. Piger.

Kl.	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG
19	Arbejdskundskab	Husgerning	Gymnastik	Arbejdskundskab
20	—	—	Frie Emner	Frie Emner

II. Drengene.

Kl.	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG
19	Arbejdskundskab	Sløjd	Arbejdskundskab	Produktionslære
20	Gymnastik	—	—	Frie Emner

Af disse Timer ligger, som det er nævnt ovenfor, Husgerning og Sløjd udenfor det egentlige Timetal. Eleverne var disse Aftner Aftenskoleelever.

Antallet af Timer for de fire Klasser vilde med fuldt Skoleaar have været 480, men paa Grund af den tidlige Lukning af Skolen opnaaedes kun 456 Timer, der fordelte sig paa Fagene som følger:

	Dr.	P.
Arbejdskundskab.....	112	116
Gymnastik	40	38
Litteratur	18	36
Samfundslære	20	—
Sundhedslære	38	38
Ialt...	228	228

Langt de fleste af Ungdomsskolens Elever er selverhvervende. Fordelt efter Arbejde havde vi:

Arbejdsdrengene	10
Bagerlærlinge	1
Bybude (Svajere).....	18
Ekspeditricer	3
Overføres...	32

	Overført ...	32
Husassistenter		20
Hæftejomfruer		1
Kvindelige Ungarbejdere		3
Andre		3
	Ialt ...	59

Disse 59 indmeldte Elever fuldførte ikke alle Skoleaaret.
Udmeldelserne fordelte sig saaledes:

KLASSE	Ind- meldt	Ud- meldt	Døds- fald	Bort- rejse	Arbejdstid ændret	Urolige Forhold	Tabt Inter- essen
I. A. P.	16	9	0	1	1	1	6
I. A. D.	21	8	0	3	0	0	5
II. A. P.	11	4	0	1	0	1	2
II. A. D.	11	1	1	0	0	0	0
	59	22	1	5	1	2	13

Heraf fremgaar, at Skolen ved Sæsonens Afslutning havde 37 Elever, hvoraf 17 kunde udskrives med Bevis for at have fulgt Undervisningen 2 Vintre.

De ved Skoleaarets Begyndelse indmeldte Elever fordelte sig paa Barneskolens Klasser som vist i nedenstaaende Skema, hvoraf tillige ses, hvordan Udmeldelserne fordeler sig paa Elevtyperne.

KLASSE	Total	Indmeldte		Udmeldte	
		Dr.	P.	Dr.	P.
Hjælpeklasse	7	7	0	3	0
Normalklasse	17	10	7	4	5
Udvidet Klasse	7	2	5	1	3
Realklassen	1	1	0	0	0
Uoplyste	5	2	3	0	2
	37	22	15	8	10

Mødeprocenten har for alle 4 Klasser været god, navnlig naar man tager Vinterens urolige Forhold i Betragtning, den ligger paa ca. 75. Den er lidt højere for Dreng- end Pigeklasserne, hvilket var at vente. I det hele gælder det, at Pigerne svigtede

Skolen i Aar, baade ved Indmeldelsen og ved Arbejdet. For en stor Del har Forældrene nok i deres Omsorg for Pigebørnene været stærkt medvirkende hertil, og det er særdeles let forstaaeligt.

Mange Problemer dukker op i Løbet af Vinteren, efterhaanden som man faar talt med Eleverne og hører om deres Arbejde og Arbejdsforhold. Det er ikke blot det, at man kan faa Arbejdsgiverens manglende Interesse at føle, naar der ønskes Frihed til Besøg paa en Virksomhed for en Elev, men i Vinter dukkede Problemet op: Hvorfor rykker en Arbejdsgiver Arbejdstiden uden paavisselig Grund, saa Eleven ikke mere kan naa at følge Undervisningen. Der er virkelig Tilfælde, der tyder paa, at disse unge Mennesker, vi har som Elever, ikke ved, at naar de fæster sig til en Plads, skal de straks tage det Forbehold, at de skal have Tid til at søge videre Uddannelse ved et Aftenkursus. Saa fremt Arbejdsgiveren har givet sit Tilsagn om, at dette kan lade sig gøre, kan Arbejdstiden ikke rykkes, saaledes at dette senere hindrer den ansatte i Uddannelsen. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det er de unges egen Fejl, hvis der sker noget saadant, idet de da vil regne med, at den for Arbejdsgiveren tabte Tid da vil blive taget af deres normale Fritid.

Der er selvfølgelig mange andre smaa Gener i Undervisningstiden, f. Eks. vilde det være herligt, hvis man kunde forhindre Eleverne i at finde en Skoleaften til Danseundervisning. Hvor-naar faar man Forbud mod, at Børn under 18 Aar gaar alene paa Beværtning, eller Krav om, at de skal være i Følge med en voksen?

Der er meget, der lokker, som Skolen endnu ikke har Magten over, men Skolens Udvikling vil forhaabentlig give os Mulighederne og Forholdene til at tage Kampen op. Vi har i Vintrens Løb søgt at give Undervisningen lidt ekstra Kulør og og samtidig søgt at knytte den nærmere til det virkelige daglige Liv paa forskellig Maade. Der har været arrangeret Fabriksbesøg og været afholdt Foredrags- og Filmaftener, dels for og af Skolen selv, dels i Forbindelse med Aftenskolen og andre Foreninger. Denne Del af Undervisningen vil stadig blive fortsat og saa vidt Forholdene tillader det blive udvidet.

Jeg benytter her Lejligheden til at bringe Centralbiblioteket, Helsingør Mælkekompani, Gasværket, Elektricitetsværket, Tex-

tilfabrikken, Stadsdyrlæge Th. Jørgensen, Arkitekt V. Borgbjerg og Forstander Chr. Gaardø Ungdomsskolens Tak for Vinteren 1944—45.

Ungdomsskolens 2. Vinter er Slut. Vi har gennemført den med al den Støtte, vi paa nogen Maade kunde vente og haabe at faa fra Byraad, Magistrat og Skolekommission. Vi siger dem Tak og haaber, de følgende Aar vil gaa ligesaa gnidningsfrit. Ungdomsskolenævnet siger jeg Tak for Aaret, Tak for den Handlefrihed, det har ladet mig have, saa jeg har kunnet forøge mine Erfaringer om Skolen. Vi takker Folkeskolen for Husly og vor Nabo, Aftenskolen, for godt Samarbejde. Tak til alle de Virksomheder, der har vist Ungdomsskolen Interesse og ydet den Støtte.

Til Slut takker jeg mine Kolleger for godt Samarbejde i Vinteren 1944—45 og haaber, vi mødes næste Sæson til fortsat Arbejde med ny og gamle Elever, som jeg siger Tak for godt Arbejde og for deres gode Humør i en usædvanlig mørk Vinter.

August 1945.

M. Ernst.

